

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 60/2020-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Berecom, DOMUS PETRA, Pod Sokolice 1/B, Trenčín, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 162/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 162/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľky je vedená pod sp. zn. Rvp 948/2019 a v súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelená a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

3. Podľa čl. II bodu 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky schváleného na zasadnutí pléna konaného 4. decembra 2019 na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 (ďalej len „rozvrh práce“) je na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená. V súlade s čl. II bodom 3 písm. a) rozvrhu práce pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcom spravodajcom Rastislavom Kaššákom pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová, predsedníčka senátu, Rastislav Kaššák a Miloš Maďar. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky preto predbežne prerokoval senát v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

4. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že pred okresným súdom je vedené napadnuté konanie, v ktorom sťažovateľka v právnom postavení oprávnenej podala súdnej exekútorke JUDr. Lucii Adamcovej (ďalej len „súdna exekútorka“) 23. januára 2017 návrh na vykonanie exekúcie o vymoženie sumy 400 € s príslušenstvom proti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]. Dňa 10. februára 2017 súdna exekútorka požiadala okresný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a následne z dôvodu nečinnosti okresného súdu mu zaslala prostredníctvom e-mailu 17. mája 2018 aj urgenciu.

5. Sťažovateľka uvádza, že 8. februára 2019 adresovala predsedníčke okresného súdu sťažnosť na postup súdu, v ktorej poukázala na nečinnosť okresného súdu približne v trvaní dvoch rokov. Následne bola sťažovateľka 5. marca 2019 elektronicky upovedomená o začatí exekúcie vedenej pod sp. zn. EX 14/2017 a súčasne jej bola doručená odpoveď okresného súdu na sťažnosť na prieťahy v konaní, v ktorom predsedníčka okresného súdu konštatuje, že *„sťažnosť je dôvodná, v rámci exekučného konania došlo k prieťahom v konaní, keďže súd poverenie na vykonanie exekúcie vydal po viac ako 14 mesiacoch...“*

... prieťahy v predmetnom konaní boli spôsobené objektívnymi okolnosťami vyplývajúcimi z nadmernej zaťažnosti tak súdnych úradníkov, ako aj sudcov“.

6. Sťažovateľka vidí porušenie svojich základných práv v nečinnosti okresného súdu, ktorý súdnej exekútorke udelil poverenie na vykonanie exekúcie až takmer po 14 mesiacoch, čím *„došlo k porušeniu jej ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. v primeranej lehote“*. V tejto súvislosti sťažovateľka uvádza, že *„momentom požiadania súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, t. j. dňom 10.02.2017, došlo k vzniku zákonnej povinnosti Okresného súdu NM rozhodnúť o ňom v rámci priznanej právomoci. Z § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (účinného v čase podania žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) vyplýva, že ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu“*

na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu.“

7. Sťažovateľka s poukazom na viaceré rozhodnutia ústavného súdu zastáva názor, že udeleniu poverenia na vykonanie exekúcie nebránila žiadna zákonná prekážka, pričom nejde o úkon súdu, ktorý by vykazoval prvky nadmernej právnej zložitosti. Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že predsedníčka okresného súdu uznala vznik zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, ktoré ospravedlňovala nadmernou zaťaženosťou súdnych úradníkov aj sudcov, čo je podľa názoru sťažovateľky v príčinnej súvislosti s porušením čl. 48 ods. 2 ústavy.

8. Sťažovateľka uvádza, že okresný súd síce v čase podania ústavnej sťažnosti už udelil súdnej exekútorke poverenie na vykonanie exekúcie, čím došlo k odstráneniu vzniknutého nezákonného stavu, avšak napriek tomu nie je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a súčasne nejde ani o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

9. Ďalej sťažovateľka argumentuje, že v napadnutom konaní poskytla okresnému súdu dostatočnú súčinnosť, prietahy v konaní sama nespôsobilá a pred podaním ústavnej sťažnosti podala predsedníčke okresného súdu sťažnosť na postup okresného súdu, čím využila účinný prostriedok nápravy na urýchlenie konania.

10. V závere sťažovateľka uvádza, že aj napriek tomu, že disponovala vykonateľným exekučným titulom, okresný súd v napadnutom konaní takmer dva roky vo veci nekonal, čím pri výkone jej práva došlo k „*velkej nespravodlivosti*“.

11. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom porušil právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to svojím postupom v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 14/2017, kedy nepostupoval podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

2. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie v sume 800,- EUR.

3. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 415,51 EUR, ktoré je Okresný súd Nové Mesto and Váhom povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu Sťažovateľa, vedený v Tatra banka, a.s., č. účtu v tvare IBAN SK661100000002916907365, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a judikatúrne východiská ústavného súdu

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

16. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

17. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. Ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu v súlade s § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom (§ 39 a § 43, § 123, § 124 a § 132 zákona o ústavnom súde), a súčasne zisťoval, či v danom prípade nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré sú podané navrhovateľom bez právneho zastúpenia podľa § 34 a § 35 zákona o ústavnom súde a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu (§ 37 zákona o ústavnom súde), návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané zjavne neoprávnenou osobou, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

19. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

21. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010). Ústavný súd súčasne poznamenáva, že medzi právom na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

22. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní v súvislosti s jeho nečinnosťou spočívajúcou v udelení poverenia súdnej exekútorke na vykonanie exekúcie po takmer 14 mesiacoch od doručenia žiadosti o udelenie poverenia.

23. V súvislosti s namietaným postupom okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, v zmysle ktorej ústavný súd

poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právu na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak bola ústavná sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo (IV. ÚS 102/05, I. ÚS 208/09, II. ÚS 518/2014).

24. V prípade, ak bola ústavná sťažnosť podaná ústavnému súdu v čase, keď k porušovaniu predmetného základného práva už nedochádzalo, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06). Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy totiž je, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3.3. 2009).

25. V danom prípade z obsahu samotnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd po tom, čo sťažovateľka 8. februára 2019 podala predsedníčke okresného súdu sťažnosť na postup v napadnutom konaní, udelil súdnej exekútorke 20. februára 2019 poverenie na vykonanie exekúcie. Súdna exekútorka následne vydala upovedomenie o začatí exekúcie, o ktorom bola sťažovateľka upovedomená 5. marca 2019. Je teda zrejmé, že sťažnosť podaná sťažovateľkou predsedníčke okresného súdu na prietahy v konaní možno považovať v danom prípade za účinný prostriedok nápravy, pričom vo veľmi krátkom čase bola zo strany okresného súdu zjednaná náprava.

26. Vzhľadom na to, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti už bol stav právnej neistoty v napadnutom konaní okresným súdom odstránený a k prietahom v tejto namietanej fáze exekučného konania spôsobených nečinnosťou okresného súdu už nedochádzalo, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom

prerokovaní odmietol v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

27. Z tohto dôvodu bolo aj bez právneho významu rozhodovať o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti (bod 11).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu